

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

Fotografia cyfrowa. Biblia

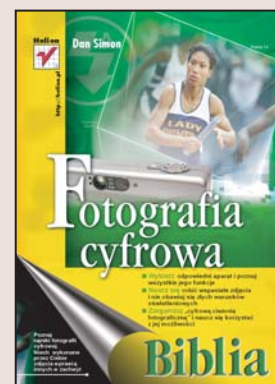
Autor: Dan Simon

Tłumaczenie: Marek Korbecki (rozdz. 8 – 28, dod. A – D),
Marcin Starzyk (przedmowa, rozdz. 1 – 7)

ISBN: 83-7361-718-3

Tytuł oryginału: [Digital Photography Bible](#)

Format: B5, stron: 472

Książka „Fotografia cyfrowa” zawiera mnóstwo takich właśnie informacji. Znajdziesz w niej wiadomości dotyczące wyboru aparatu cyfrowego i szczegółowe opisy wszystkich funkcji, jakie można w nim znaleźć. Przeczytasz również o dodatkowym osprzęcie, który może okazać się przydatny przy fotografowaniu. Dowiesz się, jak fotografować różne tematy, komponować ujęcie i radzić sobie z różnymi warunkami oświetleniowymi. Nauczysz się korzystać z możliwości, jakie oferuje „cyfrowa ciemnia fotograficzna”. Jeśli wykonywanie zdjęć aparatem cyfrowym jest jednym z elementów Twojej pracy, znajdziesz tu również cenne wskazówki.

- Wybór aparatu cyfrowego
- Korzystanie z wszystkich funkcji aparatu
- Statywy, lampy błyskowe, torby i inne przydatne akcesoria
- Zasady kompozycji ujęcia
- Obiektywy, przysłona i migawka
- Fotografowanie w kiepskich warunkach pogodowych
- Portrety
- Fotografia sportowa
- Zdjęcia przyrody i krajobrazów
- Organizacja cyfrowej ciemni
- Korekcje i modyfikacje zdjęć
- Archiwizacja i katalogowanie obrazów
- Fotografia cyfrowa dla przedstawicieli różnych zawodów

**Między robieniem zdjęć a fotografowaniem jest ogromna różnica.
Jeśli chcesz ją poznać – przeczytaj tę książkę.**

Spis treści

O Autorze	17
Przedmowa	19
Część I Podstawy fotografii cyfrowej	25
Rozdział 1. Wiedza niezbędna na początek.....	27
Zalety fotografii cyfrowej.....	27
Problem wyboru aparatu cyfrowego.....	28
Podstawowe parametry aparatów — co jest ważne	28
Aparat kompaktowy kontra lustrzanka cyfrowa	29
Aparaty kompaktowe	29
Cyfrowe lustrzanki	30
Zadanie: wybór aparatu cyfrowego.....	31
Podsumowanie.....	36
Rozdział 2. Podstawy obsługi aparatu	37
Przygotowanie aparatu	37
Baterie	37
Pamięć	39
Ustawienia aparatu	40
Ustawienie jakości.....	40
Balans bieli.....	41
ISO	42
Dobór parametrów ekspozycji.....	42
Dążenie do technicznie dobrej jakości.....	45
Właściwe naświetlenie	45
Korekcja naświetlenia	45
Wybory.....	45
Zadanie: ustawianie parametrów aparatu kompaktowego	46
Proste, ale niezwykle użyteczne akcesoria	47
Torby fotograficzne	47
Lampy błyskowe	49
Statywy.....	50
Statywy trójnożne	51
Statywy jednożożne (monopody).....	52
Inne przyrządy	53
Podsumowanie.....	53

Rozdział 3. Robienie ciekawych zdjęć	55
Reguła trójkąta	55
Obramowanie	57
Linie prowadzące	57
Poziome kontra pionowe	59
Zabawa z kątami	60
Podsumowanie	62

Część II Kolejny krok — niesamowite fotografie 63

Rozdział 4. Czary przy użyciu odpowiednich obiektywów	65
Właściwości wynikające z ogniskowej	66
Praca z obiektywami szerokokątnymi	67
Twórcze wykorzystanie obiektywów szerokokątnych	69
Praca z teleobiektywami	70
Twórcze wykorzystanie teleobiektywów	71
Digiskoping — odpowiedź biednego człowieka na superteleobiektyw	72
Przemyślany wybór obiektywu	73
Twórcze wykorzystanie ogniskowych	74
Teleobiektywy	74
Obiektywy szerokokątne	74
Wykorzystanie ogniskowych do uzyskania artystycznych efektów	75
Podsumowanie	78

Rozdział 5. Przechodzimy do ekstremum. Magia przysłony

i szybkości migawki	79
Wykorzystywanie wszystkich możliwości aparatu	80
Przyspieszanie czasu reakcji aparatu	80
Wybór odpowiedniej szybkości migawki	81
Spraw, by wybór przysłony działał na Twoją korzyść	83
Ostrość strefowa	84
Ostrość wybiórcza	85
Zbliżanie się do obiektu	86
Narzędzia fotografii zbliżeniowej	88
Twórcze wykorzystanie makrofotografii	90
Oświetlenie dla makrofotografii	92
Zadanie: wykonywanie zbliżeń kwiatów z dodatkowym oświetleniem oraz bez niego	93
Podsumowanie	94

Rozdział 6. Poszerzanie horyzontów. Fotografia panoramiczna

i zdjęcia przy złej pogodzie	95
Tworzenie zdjęć panoramicznych	95
Spełnienie wymogów technicznych	96
Spełnienie wymogów twórczych	96
Tworzenie zdjęć panoramicznych w standardowy sposób	97
Tworzenie zdjęć panoramicznych w prostszy sposób	98
Zadanie: montowanie panoramicznego zdjęcia wysokiej rozdzielczości	100
Oj, pogoda na zewnątrz jest okropna	103
Przygotowanie na spotkanie z żywiołem (dla ludzi)	104
Przygotowanie na spotkanie z żywiołem (dla aparatów)	105
Parę uwag na koniec	106
Podsumowanie	106

Rozdział 7. Niech nastanie światłość..... 107

Jakość oświetlenia	108
Radzenie sobie z wysokokontrastowym oświetleniem	108
Uwzględnianie kierunku oświetlenia	111
Poprawianie oświetlenia fotografii	113
Wbudowana lampa błyskowa	114
Używanie uzupełniających lamp błyskowych	114
Podsumowanie	115

Część III Fotografowanie obiektów różnego rodzaju 117**Rozdział 8. Fotografowanie ludzi 119**

Wybór typu zdjęcia	120
Portret formalny	120
Wymagania stawiane aparatowi	121
Niezbędne akcesoria	122
Tworzenie interesujących portretów	123
Przygotowanie portretu formalnego	123
Zadanie: ustawianie modela	123
Pozowanie grupowe	126
Oświetlenie portretowe	127
Zadanie: budowa domowego studia portretowego	132
Portrety nieformalne	133
Portrety w środowisku pracy	136
Fotografia sytuacyjna	137
Fotografowanie z ukrycia	138
Dążenie do naturalności	140
Fotografia zmysłowa	140
Kategorie fotografii zmysłowej	141
Portrety	142
Oświetlenie do zdjęć typu glamour	143
Zdjęcia w kostiumie kąpielowym	143
Zdjęcia podczas imprez rodzinnych	144
Zadanie: portret wykonany przy świetle wpadającym przez okno	145
Podsumowanie	147

Rozdział 9. Fotografia sportowa 149

Podstawy fotografii sportowej	149
Przechwytywanie akcji	150
Przewidywanie ujęcia	151
Wstępne nastawianie ostrości	151
Ustawianie ostrości w aparacie o dużym opóźnieniu migawki	153
Podążanie za ruchem	153
Panoramowanie przy słabym świetle	153
Zamrażanie akcji	153
Wybór właściwego obiektywu	155
Teleobiektyw: król fotografii sportowej	155
Zoom o średniej długości: fotografowanie sportów halowych	156
Obiektywy szerokokątne	156
Fotografowanie poszczególnych dyscyplin sportu	156
Badminton	157
Baseball	159

Biatlon.....	160
Biegi.....	160
Biegi terenowe	161
Bilard (snooker i pool)	161
Bobsleje	162
Boks	162
Curling	163
Football amerykański	163
Gimnastyka	165
Golf	166
Hokej (na lodzie).....	166
Hokej (na trawie)	167
Jazda na deskorolkach.....	168
Jeździectwo.....	169
Kajakarstwo górskie i rafting	169
Kajakarstwo i wioślarstwo torowe	170
Kolarstwo.....	170
Koszykówka.....	171
Kręgle.....	173
Krykiet	173
Lacrosse	174
Lekkoatletyka.....	174
Łucznictwo.....	176
Motocyklowe imprezy wyczynowe (Moto X, Big Air, X-Games).....	177
Narciarstwo (biegowe)	178
Narciarstwo (zjazdowe)	178
Paintball	178
Piłka nożna.....	179
Pływanie i skoki do wody	179
Podnoszenie ciężarów	179
Pokazy cheerleaderek.....	180
Siatkówka.....	181
Skoki na nartach wodnych	182
Softball	182
Squash.....	182
Szermierka	182
Tenis	183
Torowe wyścigi samochodowe	183
Walki byków	184
Wędkarstwo	184
Wioślarstwo/Osada	185
Wrestling.....	186
Wyścigi motocyklowe.....	186
Wyścigi samochodowe (old timers).....	187
Wyścigi samochodowe (rally cross).....	188
Podsumowanie.....	188
Rozdział 10. Fotografowanie przyrody	189
Podstawy fotografowania natury	190
Przygotowanie sprzętu	190
Kwestie sprzętowe.....	191

Typy obiektów.....	193
Motyle i pająki	193
Kwiaty	194
Ptaki	196
Zwierzęta lądowe	198
Rezerваты przyrody i dzikich zwierząt.....	200
Zwierzęta w naturalnych warunkach	200
Fotografowanie dzikich zwierząt w ruchu	201
Czekaj, aż przyjdą same	202
Rolety: sposób na ukrycie się	202
Inna forma rezerwatu przyrody: nasze podwórko	204
Pokazy zwierząt żyjących w niewoli	206
Ogrody zoologiczne i akwaria	207
Fotografowanie w ogrodzie zoologicznym.....	207
Fotografowanie akwarium.....	208
Fotografowanie przez szybę	209
Fotografia podwodna	209
Rozważania etyczne	210
Podsumowanie.....	210
Rozdział 11. Fotografowanie krajobrazu	213
Pierwsze kroki w fotografii krajobrazowej.....	213
Rozważania techniczne.....	214
Pejzaże pozamiejskie.....	216
Pejzaże miejskie	217
Pejzaże przemysłowe.....	218
Podsumowanie.....	219
Rozdział 12. Fotografowanie w podróży	221
Planowanie i przygotowanie do podróży	221
Źródła	222
Co zabrać.....	222
Aparaty.....	223
Laptop	224
Alternatywy dla laptopa	224
Przenośne napędy CD	226
Różne elementy wyposażenia	226
Jak bezpiecznie dotrzeć do celu podróży	226
Przechodzenie przez bramki bezpieczeństwa	226
Noszenie sprzętu	227
Jak oddać klimat miejsca	227
Fotografowanie z samolotu	229
Fotografowanie z pociągu	231
Fotografowanie pociągu	231
Fotografowanie z samochodu	232
Wykorzystanie samochodu jako ruchomej platformy fotograficznej	233
Fotografowanie ze statku.....	234
Jak robić lepsze zdjęcia w podróży.....	236
Podsumowanie.....	237

Rozdział 13. Opowiadanie obrazami 239

Planowanie obrazkowej historii.....	239
Wybór kluczowych elementów	240
Przygotowanie listy zdjęć	240
Tworzenie scenariusza obrazkowego.....	240
Realizacja zdjęć.....	241
Mieszanie zdjęć.....	243
Kierunkowość zdjęcia.....	243
Koniec opowieści.....	246
Zadanie: opowiadanie historii aparatem fotograficznym	247
Podsumowanie.....	251

Część IV Samodzielne przetwarzanie obrazów..... 253**Rozdział 14. Wprowadzenie do pracy w cyfrowej ciemni..... 255**

Zaprzęgamy komputer do pracy	255
Metody transferu	256
Z aparatu do komputera	256
Z karty pamięci do urządzenia odczytującego	257
Za pomocą czytnika kart na złączu PCMCIA do laptopa.....	257
Formaty plików	258
TIF.....	258
JPEG	259
Format Raw	259
Zalety i wady formatu Raw	259
Wybór między plikami 8-bitowymi i 16-bitowymi	262
Podsumowanie.....	263

Rozdział 15. Przetwarzanie obrazów 265

Przygotowanie plików	266
Obracanie obrazu.....	266
Korekcja perspektywy.....	267
Kadrowanie	268
Korekcja ekspozycji	268
Odczytywanie histogramu	269
Regulowanie poziomów	270
Manipulowanie krzywymi.....	273
Ustawianie punktów czerni, bieli i szarości przy użyciu krzywych	273
Dopasowywanie krzywych	275
Dokładna regulacja kolorów za pomocą okna dialogowego Variations (Wariacje)	276
Korzystanie z warstw dopasowania: metoda niedestrukcyjna	276
Maskowanie	277
Rozjaśnianie i przyciemnianie	277
Inne metody poprawiania obrazu.....	279
Wypełnienie szarością (w celu zwiększenia zakresu tonalnego).....	279
Maskowanie kontrastu (w przypadku zdjęć o wysokim kontraście).....	280
Cyfrowe filtry kolorów.....	281
Usuwanie zanieczyszczeń i naprawa obrazu	281
Zadanie: usuwanie zanieczyszczeń — technika alternatywna.....	282
Wyostrażanie.....	283
Technika wyostrażania przy użyciu filtru Unsharp Mask (metoda destrukcyjna).....	283
Technika wyostrażania górnoprzepustowego (niedestrukcyjna).....	284

Jak sobie radzić z szumem.....	285
Maskowanie i zaznaczanie fragmentów obrazu.....	285
Programy, które pracują za nas.....	288
IntelliHance.....	289
Dfine.....	290
Zwiększanie rozdzielczości obrazu.....	290
Funkcja interpolacji dwusześcienniej Photoshopa.....	290
Rozwiązania opracowane przez producentów niezależnych.....	290
Genuine Fractals.....	290
Pixel Smartscale.....	291
Podsumowanie.....	291
Rozdział 16. Planowanie przebiegu pracy.....	293
Wybór systemu pracy.....	294
Przebieg przetwarzania plików JPEG/TIFF.....	295
Faza I: przechwytywanie i przeglądanie zdjęć.....	295
Faza II: przetwarzanie obrazów.....	297
Faza III: drukowanie.....	302
Różnice między procesem przetwarzania obrazów Raw i JPEG.....	304
Faza I: przechwytywanie i przeglądanie zdjęć.....	304
Faza II: przetwarzanie obrazów.....	306
Podsumowanie.....	307
Rozdział 17. Zarządzanie zdjęciami i ich archiwizacja.....	309
Zarządzanie zdjęciami.....	310
Z pomocą przychodzi alfabet.....	310
EXIF — notatka pozostawiona w aparacie.....	311
IPTC — narzędzie dla profesjonalistów.....	312
Kilka wskazówek dotyczących słów kluczowych.....	312
Zadanie: przygotowanie dysku magazynującego i katalogu głównego.....	314
Upraszczenie wykonywania rutynowych zadań przy użyciu akcji i funkcji przetwarzania wsadowego.....	317
Zadanie: tworzenie akcji Photoshopa.....	317
Zadanie: przetwarzanie wsadowe.....	319
Jak zapewnić swoim zdjęciom długowieczność.....	320
Realistyczne spojrzenie na niektóre metody archiwizacyjne.....	321
Plan archiwizacyjny dla fotografów wykonujących zdjęcia w niewielkich ilościach (od 1 do 200 rocznie).....	321
Plan archiwizacyjny dla fotografów wykonujących średnią ilość zdjęć (od 200 do 1000 rocznie).....	323
Plan archiwizacyjny dla fotografów wykonujących dużą ilość zdjęć (powyżej 1000 rocznie).....	324
Słowo o przechowywaniu nośników.....	324
Podsumowanie.....	325
Część V Fotografia dla specjalistów w innych dziedzinach.....	327
Rozdział 18. Wszystko razem: wskazówki dla „niedzielnich” fotografów....	329
Wyzwania stojące przed fotografami wykonującymi zdjęcia okazjonalnie.....	330
Sprawdzanie sprzętu.....	330
Lista czynności przygotowawczych.....	332
Czynności kontrolne podczas wykonywania zdjęć.....	334

Lista czynności wykonywanych w razie awarii aparatu	335
Procedura końcowa	336
Podsumowanie.....	336
Rozdział 19. Fotografia cyfrowa dla pośredników w handlu nieruchomościami	339
Podstawowe zasady fotografowania nieruchomości.....	339
Wykaz sprzętu	340
Czynniki wpływające na jakość zdjęć	340
Fotografowanie otoczenia budynku	341
Oczyszczanie terenu	342
Dbłość o zachowanie prawidłowej perspektywy	342
Zadanie: fotografowanie budynku z zewnątrz.....	343
Fotografowanie wnętrza domu	344
Jak zadbać o właściwe oświetlenie.....	344
Ustawianie balansu bieli.....	345
Kształtowanie poczucia przytulności	345
Fotografowanie dużych powierzchni wewnętrznych.....	345
Zadanie: fotografowanie pomieszczeń	346
Z powrotem w biurze.....	347
Podsumowanie.....	348
Rozdział 20. Fotografia cyfrowa dla sprzedawców samochodów	349
Lista przygotowawcza	349
Jak sobie radzić z odbłaskami.....	350
Stosowanie filtra polaryzacyjnego	350
Komponowanie zdjęcia samochodu	351
Wybór kąta	352
Wybór długości ogniskowej	352
Kwestia głębi ostrości	353
Podsumowanie.....	354
Rozdział 21. Fotografia cyfrowa dla przygotowujących firmowe gazetki informacyjne	355
Lista czynności przygotowawczych	356
Komponowanie interesujących zdjęć	356
Dostosowanie zdjęć do układu strony	358
Unikanie pułapek.....	359
Tworzenie listy ujęć	360
Podsumowanie.....	360
Rozdział 22. Fotografia cyfrowa dla likwidatorów szkód.....	361
Lista czynności przygotowawczych	361
Wybór odpowiedniego aparatu.....	362
Drukowanie w terenie.....	362
Wybór właściwej drukarki przenośnej	363
Zasilanie przenośnej drukarki.....	364
Awaryjne rozwiązania.....	364
Jak radzić sobie z oświetleniem.....	364
Korzystanie z wbudowanego flesza	365
Rozświetlanie szczegółów	365
Podsumowanie.....	366

Rozdział 23. Fotografia cyfrowa w badaniach i dokumentacji 367

Szczególne trudności w fotografii terenowej.....	367
Lista czynności kontrolnych.....	368
Manipulowanie światłem.....	369
Oświetlenie zwiększające szczegółowość obrazu	370
Kolor światła	371
Podsumowanie.....	372

Rozdział 24. Fotografia cyfrowa dla plastyków i grafików 373

Czynności przygotowawcze	373
Fotografia cyfrowa dla grafików	374
Jak wykonywać zdjęcia poprawne technicznie	375
Budowa ministudia.....	376
Budowa profesjonalnego studia na biurku	376
Budowa taniego ministudia.....	378
Techniki zwiększania atrakcyjności zdjęć.....	380
Posługiwanie się kolorami	380
Zadanie: tworzenie zdjęcia z sepiowym zabarwieniem.....	381
Fotografia zbliżeniowa.....	382
Fotografia cyfrowa dla plastyków	382
Fotografowanie obrazów	383
Fotografowanie prac trójwymiarowych.....	384
Podsumowanie.....	385

Rozdział 25. Fotografia cyfrowa dla specjalistów public relations..... 387

Formułowanie przekazu	388
Wmurowanie kamienia węgielnego i przecięcie wstęgi	388
Lista czynności przygotowawczych do fotografowania wmurowania kamienia węgielnego, przecięcia wstęgi i innych ceremonii	389
Ceremonie wręczenia nagród	389
Wskazówki dotyczące zdjęć zdobywców nagród przy pracy	390
Wskazówki dotyczące zdjęć z ceremonii wręczenia nagrody	391
Wykorzystanie symboli	392
Podsumowanie.....	393

Część VI Praktyczne wykorzystanie fotografii cyfrowej 395**Rozdział 26. Tworzenie prezentacji cyfrowej..... 397**

Planowanie prezentacji cyfrowej.....	398
Formułowanie przekazu	398
Ocena długości prezentacji.....	399
Tworzenie listy ujęć lub scenariusza obrazkowego.....	399
Lista ujęć.....	400
Scenariusz obrazkowy.....	400
Elementy prezentacji.....	400
Wprowadzenie: po co się tu zebraлиśmy	400
Część zasadnicza.....	400
Podsumowanie	401
Wykonanie: przygotowanie elementów.....	401
Jak osiągnąć zrozumiałość obrazu.....	402
Wykorzystanie zdjęć pionowych.....	402
Ustalenie liczby potrzebnych zdjęć	403
Dbajmy o wysoką jakość zdjęć	403

Montaż całości.....	403
Łączenie napisów ze zdjęciami	404
Używanie efektów.....	405
Podsumowanie.....	405
Rozdział 27. Fotografia w biznesie.....	407
Fotografie produktów	407
Fotografowanie małych produktów.....	408
Fotografowanie dużych produktów	410
Fotografowanie szefa i współpracowników.....	411
Portrety siedzące	411
Zdjęcia z konferencji.....	411
Fotografowanie monitora komputerowego lub obrazu telewizyjnego	413
Fotografowanie odzieży	414
Wybór najlepszego ustawienia.....	414
Zatrudnianie modeli	415
W naturze	416
Podsumowanie.....	417
Rozdział 28. Techniki wykonywania niezwykłych zdjęć.....	419
Płynąca woda.....	420
Fotografowanie pokazów sztucznych ogni	422
Fotografowanie sztucznych ogni za pomocą lustrzanki jednoobiektywowej	422
Fotografowanie sztucznych ogni przy użyciu aparatu kompaktowego.....	424
Ogólne wskazówki dotyczące fotografowania fajerwerków	424
Pasma światła	425
Odbicia	426
Podsumowanie.....	427
Dodatki.....	429
Dodatek A Terminologia fotografii cyfrowej	431
Dodatek B Cyfrowe techniki fotograficzne	437
Dodatek C Narzędzia, rozwiązania i sytuacje awaryjne	445
Dodatek D Co nowego w Photoshopie	451
Skorowidz	459

Rozdział 3.

Robienie ciekawych zdjęć

W tym rozdziale:

- ♦ Zrozumienie reguły trójpodziału
- ♦ Wybór najlepszego sposobu obramowania zdjęcia
- ♦ Wykorzystywanie przykuwających uwagę linii prowadzących
- ♦ Decydowanie o tym, kiedy zrobić pionowe zdjęcie
- ♦ Zmienianie orientacji za pomocą zdjęć pionowych

Ludzie kupują książki, takie jak ta, ponieważ nie są zadowoleni z wykonywanych zdjęć. Chcą znaleźć pewne wskazówki i triki, które pozwolą na robienie znacznie lepszych fotografii. Inną przyczyną może być chęć poznania technologii cyfrowej. Rób jak najwięcej zdjęć — mówi jedna z najprostszych wskazówek, która jest zarazem tajemnicą handlową profesjonalnych fotografów. W 2002 roku wykonałem ponad 50 000 fotografii, co w świecie profesjonalnej fotografii jest liczbą niespecjalnie wielką.

Jeśli dodatkowo weźmiesz pod uwagę fakt, iż profesjonaliści bardzo dokładnie przyglądają się własnym zdjęciom i prawie zawsze zadają sobie pytanie, w jaki sposób można by je zrobić lepiej, zrozumiesz, dlaczego ich zdjęcia wyglądają nieco inaczej niż Twoje. W fotografii cyfrowej wspaniałą rzeczą jest możliwość robienia wielu ujęć bez ponoszenia kosztów zakupu ton filmu. Na szczęście, aby udoskonalić technikę, nie trzeba także wykonywać 50 000 fotografii rocznie, choć profesjonalistą nie zostaje się w ciągu jednego dnia. Z pewnością jednak duża ilość wykonanych zdjęć i praca nad ich ulepszaniem w końcu spowodują, że staniesz się lepszym fotografem.

Fotografowie, aby tworzyć ciekawe zdjęcia, korzystają z całej gamy artystycznych narzędzi i zasad. W tym rozdziale przeanalizuję kilka z nich.

Reguła trójpodziału

Niektórzy ludzie twierdzą, że fotografia nie jest sztuką. Jednak zrobienie dobrego zdjęcia to dużo więcej niż tylko wycelowanie aparatu w interesującą scenę i zwolnienie spustu migawki.

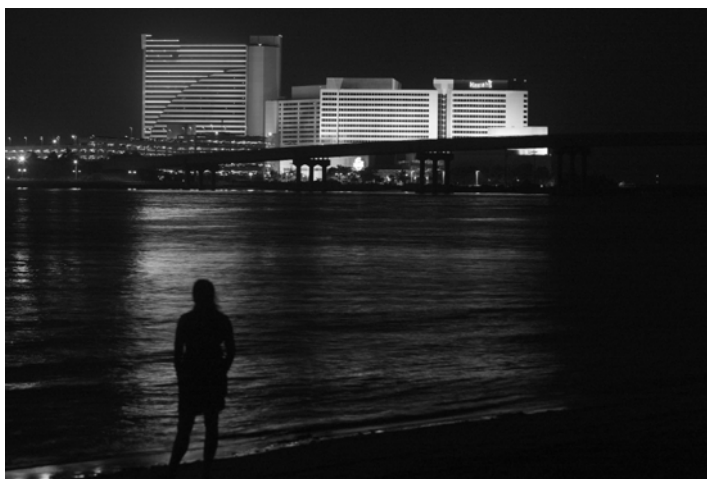
Kompozycja polega na takim rozmieszczaniu elementów w kadrze, aby przekazać informację, wywołać nastrój lub wzbudzić emocje. Elementarne zasady tworzenia kompozycji nie są rzeczą nową. W rzeczywistości opracowane zostały przez artystów włoskiego renesansu, a wcześniej przez Greków i Rzymian.

Na szczęście nie musisz być ekspertem w dziedzinie historii sztuki, aby zrozumieć zasady tworzenia kompozycji. Zamiast tego pamiętaj, że podstawowym błędem popełnianym przez początkujących fotografów jest próba umieszczenia w jednym kadrze zbyt wielu rzeczy. Udana kompozycja to najczęściej sprowadzenie zdjęcia do najbardziej podstawowego elementu, a następnie sprawienie, by element ten był motywem przewodnim ujęcia.

Przez długi czas budowane były elementarne zasady ułatwiające artyście zgłębienie sekretu udanej kompozycji. Postaram się przedstawić je w tym rozdziale. Przykład widoczny jest na rysunku 3.1.

Rysunek 3.1.

Odpowiednio umiejscowiona sylwetka modelki przyciąga wzrok widza w kierunku poświaty kasyna w Atlantic City
© 2004 Dan Simon

Pamiętaj, że wszystkie zdjęcia w kolorowych wersjach możesz znaleźć pod adresem FTP: <ftp://ftp.helion.pl/przyklady/focybi.zip>.

Jedną z podstawowych zasad kompozycji jest *reguła trójpodziału*. Polega ona na podziale fotografii na trzy równe części zarówno w pionie, jak i w poziomie. Przecięcia linii są kluczowymi punktami dla ustalenia położenia ważnych elementów.

Reguła trójpodziału pozwala na zorientowanie się, gdzie należy umiejscowić przesuwające się obiekty, aby dać im wystarczająco dużo miejsca w obrębie zdjęcia bez obawy, że wyjdą poza jego krawędzie. Stosowanie tej reguły pomaga także w uniknięciu często popełnianych błędów, takich jak np. ułożenie linii horyzontu dokładnie w środku fotografii.

Na rysunku 3.2 fotografowani ludzie przemieszczają się z prawej strony do lewej. Gdybyś ułożył ich w środku zdjęcia, nie pozostawiłbyś im wystarczającej ilości przestrzeni do podróżowania przez zdjęcie, ponieważ umysł ma tendencję do wizualizacji ciągłości ruchu. Dziwne byłoby także umieszczenie pustej przestrzeni za jednym z ludzi. Nie służyłaby ona niczemu. Ułożenie osoby biegnącej w części trzeciej w pionie po prawej stronie dobrze wypełnia przestrzeń i daje biegaczowi miejsce do poruszania.

Rysunek 3.2.

Korzystanie z reguły trójkopodziału pomaga w rozplanowaniu położenia elementów w obrębie zdjęcia

© 2004 Dan Simon

Rzuć okiem na rysunek 3.2, żeby zobaczyć, co mam na myśli.

Jednak zasady tworzone są po to, by je łamać. Jednym z ciekawych sposobów na złamanie reguły trójkopodziału jest umieszczenie tematu tak, że „wychodzi” on poza kadr. Mimo iż normalnie jest to błąd kompozycyjny, taka lokalizacja tematu przykuwa uwagę widza i powoduje, że zdjęcie wygląda odrobinę ciekawiej. Ważne jest danie do zrozumienia, że Twój obiekt od czegoś odchodzi. Może to być np. Twoja nastoletnia córka opuszczająca pokój, ważne jest jednak, żeby przyczyna ruchu była widoczna. Przez dodanie do kompozycji emocji zdjęcia zyskują profesjonalną jakość i wybijają się ponad przeciętność.

Obramowanie

Obramowanie to prosta, ale efektywna metoda, pozwalająca na skierowanie wzroku na najważniejszy obiekt fotografii. Temat zdjęcia stanie się znacznie bardziej oczywisty, jeśli znajdziesz naturalnie występujące obramowanie kadru. Obramowaniem tym może być wszystko, co otacza fotografowany obiekt w sposób podobny do ramki. Od tego momentu powinieneś wypatrywać kształtów spełniających powyższy wymóg. Rysunek 3.3 pokazuje przykład ramki utworzonej z betonowego łuku bramy huty stali w Bethlehem. Ale ramka może być także bardziej abstrakcyjna, np. złożona z gałęzi drzew rosnących wokół budynku.

Ludzki umysł ma tendencję do wypełniania pustych przestrzeni. Fotografowie mogą tę cechę wykorzystać. Często lepiej zasugerować obramowanie niż je dokładnie pokazać.

Linie prowadzące

Linie prowadzące na zdjęciu to linie kierujące oko w określonym kierunku. Są one potężnym narzędziem służącym do prowadzenia wzroku widza przez fotografię. Dodatkowo poszczególne typy linii mogą tworzyć określony nastrój lub wywoływać konkretne odczucie. Jeśli na zdjęciu umieścisz linie, wzrok zostanie przez nie przyciągnięty i będzie podążał wzdłuż nich.

Rysunek 3.3.

Z lewej — łuk okna kieruje wzrok prosto na główny temat zdjęcia — hutę stali w Bethlehem.

Z prawej — gałęzie drzew oraz krzaki wijące się na ziemi także mogą tworzyć dobre obramowanie kierujące wzrok na główny motyw

© 2004 Dan Simon

Tendencja do podążania wzrokiem wzdłuż linii jest użyteczna dla fotografów. Zwróć uwagę, w jaki sposób linie na rysunku 3.4 skupiają uwagę na dwóch mężczyznach idących w kierunku aparatu.

Rysunek 3.4.

Szkielet szklarni u góry oraz zbiorniki na ziemi tworzą linie prowadzące oko w głąb zdjęcia

© 2004 Dan Simon

Zdjęcie z rysunku 3.4 wykonałem na okładkę magazynu. Ponieważ musiałem zostawić przestrzeń na nagłówek z boku strony oraz nazwę magazynu na górze, konieczne okazało się znalezienie sposobu na skierowanie uwagi na niewielkie postacie w tyle. Linie prowadzące pozwoliły na dokonanie tego.

Linie prowadzące dzielimy na dwa podstawowe typy — proste i zakrzywione.

- ♦ **Linie proste** — mogą być pionowe, poziome lub skośne. Linie proste, poza prowadzeniem wzroku, mogą także przekazywać emocje. Proste pionowe linie pokazują siłę. Z kolei linie poziome przekazują poczucie stałości i spokoju. Diagonalne tworzą napięcie i ruch.
- ♦ **Linie krzywe** — wywołują znacznie więcej emocji. Jeden typ linii krzywych — s-kształtne — oznacza wdzięk oraz kobiecość. Jeśli robisz portret kobiety, tego typu linie dają bardzo dobry rezultat (spójrz na lewą stronę rysunku 3.5).

Rysunek 3.5. Z prawej — zakrzywione linie, takie jak ten porośnięty trzciną brzeg, mogą dodać zdjęciom krajobrazu wiele wdzięku. Tutaj krzywe prowadzą oko wzdłuż szkieletu mostu w kierunku latarni znajdującej się w krańcu zdjęcia. Z lewej — głowa modelki przechylona jest w lewo (patrząc z Twojego punktu widzenia), górna część jej ciała skierowana jest delikatnie w prawo, dolna natomiast dla równowagi wygina się w przeciwnym kierunku © 2004 Dan Simon

Na rysunku 3.5 przedstawione zostały dwa różne sposoby wykorzystania w fotografii prostych i zakrzywionych linii.

Poziome kontra pionowe

Obrócenie aparatu na bok, aby wykonać zdjęcie pionowe, jest jedną z najprostszych, a zarazem najczęściej pomijanych zmian kompozycji, jakie fotograf może wykonać.

Budynki, ludzie, drzewa, góry i wiele innych rzeczy, które nas otaczają, są zorientowane pionowo. Mimo to, znakomita większość zdjęć wywoływanych w punktach fotograficznych jest zorientowana poziomo.

Nie jest to zjawisko nowe. Jedną z pierwszych książek fotograficznych, którą czytałem ponad trzydzieści lat temu, zawierała dokładnie tę samą uwagę.

Za pomocą pionowej orientacji zdjęcia osiągamy kilka rzeczy. Ponieważ większość zdjęć jest zorientowana poziomo, takie ustawienie powoduje, że Twoje się wyróżnia. Pionowe ułożenie pozwala także na efektywniejsze wykorzystanie przestrzeni. Bardzo często przy próbie zmieszczenia pionowego tematu w poziomo zorientowanym zdjęciu zmuszony jesteś do drastycznego oddalenia się. Jeśli obrócisz aparat, dopasujesz kadr do fotografowanego obiektu.

Zabawa z kątami

Czasami fotografowie nabierają złych przyzwyczajeń. Jednym z najczęściej spotykanych jest tendencja do robienia zdjęć w pozycji, w jakiej w danym momencie się znajdują. Zwykle jest to fotografowanie na stojąco z aparatem na poziomie oczu. Sposobem na zmianę tego nawyku jest np. robienie zdjęć w pozycji siedzącej.

Zmiana perspektywy może naprawdę zaowocować nadaniem zdjęciom tak bardzo potrzebnej różnorodności. Oto różne perspektywy, które możesz wykorzystać.

- ♦ **Wysoki kąt.** Określany także terminem widoku z lotu ptaka lub perspektywy ptasiej (powietrznej). Tego typu zdjęcia dają perspektywę zupełnie inną niż to, co widzisz normalnie. Fotograf z wyobraźnią ma wiele możliwości wykonania tego typu ujęć. Możesz stanąć na krześle lub drabinie (pomyśl o zdjęciu dzieci zgromadzonych przy choince, otwierających świąteczne prezenty). Możesz także wykorzystać schody, dachy budynków czy też przeszklone piętra sklepów (rysunek 3.6) lub po prostu przytrzymać aparat nad głową i wycelować w dół. Uzyskany w ten sposób rezultat łatwo sprawdzić na wyświetlaczu LCD i wykonać zdjęcie ponownie, jeśli było niedobre.

Rysunek 3.6.

Ujęcie z lotu ptaka daje robiący wrażenie widok na wielopoziomowy hol statku NCL Sun. Jednocześnie ten szerokokątny obraz pozwolił na uchwycenie krzątających się i pośpiechu pierwszego dnia rejsu
© 2004 Dan Simon

- ♦ **Niski kąt.** Określany także terminem perspektywy żabiej. Jest to kolejny, często ignorowany widok. Zdjęcia z niskiego kąta są bardzo przydatne do fotografowania dzieci i zwierząt, ale niewielu fotografów wpada na pomysł ujęć z tej perspektywy. W rzeczywistości są one bardzo proste do wykonania. Możesz być na czworakach, leżeć na brzuchu, przykłękać lub kucać. Rozwiązaniem dla fotografów o niezbyt wytrzymałych kolanach jest ustawienie obiektywu na najmniejszą ogniskową (największy kąt widzenia), opuszczenie aparatu na dół i wykonanie zdjęcia. Następnie możesz sprawdzić na ekranie LCD, czy zdjęcie wyszło, czy nie. Aparaty z obrotowymi wyświetlaczami mogą być bardzo pomocne przy robieniu zdjęć z niskiego kąta, ponieważ możesz ustawić wyświetlacz LCD w taki sposób, by widzieć kompozycję, gdy aparat będziesz trzymał nisko.

Nie obawiaj się eksperymentować ze zdjęciami z różnych perspektyw. Podnoś aparat, opuszczaj go i naciskaj spust migawki, by zobaczyć efekt. Dzięki wyświetlaczowi LCD możesz przeglądać zdjęcia i decydować, czy je zachować, czy też nie.

Rysunki 3.7 i 3.8 pokazują zdjęcia zrobione z niskiego kąta.

Rysunek 3.7.

Ujęcia z niskiego kąta nie tylko wyglądają inaczej niż typowe fotografie. Pozwalają także na zachowanie tego, co na zdjęciu najważniejsze — tu jest to wyraz zainteresowania widocznego w sylwetce psa
© 2004 Dan Simon

Prostym sposobem na zrobienie zdjęcia widocznego na rysunku 3.6 byłoby opuszczenie aparatu na dół z pozycji stojącej. Zamiast tego klęknąłem, trzymając aparat nieomal na poziomie ziemi wycelowany w psa. Ponieważ ta perspektywa jest tak bardzo różna od większości wykonywanych zdjęć, fotografia od razu się wyróżnia. Dodatkowo można zobaczyć to, co naprawdę jest istotne w zachowaniu psa — jego emocje. Gdybym zrobił to zdjęcie z góry, utraciłbym widoczny w sylwetce psa wyraz chęci do zabawy.

Robienie zdjęcia z poziomu niższego niż zazwyczaj może pomóc w utworzeniu fotografii, w którą widzowie będą mogli się wczuć. Wykonanie zdjęcia z perspektywy dziecka ukrytego między dorosłymi może przenieść osoby oglądające zdjęcie do czasów ich dzieciństwa i przywołać wspomnienia, np. momentu, kiedy zgubili się w tłumie.

Rysunek 3.8. Do wykonania tego zdjęcia użyłem obiektywu szerokokątnego, aparat umieściłem poniżej kwiatów lili. Mimo iż aparat był wycelowany w jasne niebo, jego system pomiarowy poradził sobie ze znalezieniem ustawień ekspozycji zapewniających dobre naświetlenie fotografii. Zwróć uwagę na przezroczystość płatków. Efekt ten możesz uzyskać, ustawiając główne źródło światła za fotografowaną rośliną © 2004 Dan Simon

Wykonywanie zdjęcia z poziomu gruntu przy celowaniu aparatem do góry może także prowadzić do uzyskania interesujących rezultatów. Jednak ocena naświetlenia w takich warunkach jest ryzykowna (radzę włączyć lampę błyskową). Jako dobry przykład takiego zdjęcia może posłużyć rysunek 3.8.

Podsumowanie

Tworzenie miłych dla oka kompozycji bywa niekiedy niezmiernie łatwe, lecz czasem może doprowadzać do rozpacz i zmuszać fotografów do wynajdywania sposobów pracy zupełnie odmiennych od tych, do których są przyzwyczajeni. Narzędzia i sposoby opisane w tym rozdziale to proste metody tworzenia bardziej interesujących kompozycji. Jak zwykle, uporanie się z mnóstwem nowych informacji może zająć trochę czasu. Powinieneś zatem pamiętać, że nie chodzi o zastosowanie wszystkich poznanych technik na jednej fotografii, ale raczej o umiejętne podejście do zdjęcia, które chcesz wykonać.

Nie bój się, eksperymentuj z regułami i technikami zaprezentowanymi w tym rozdziale. Wybierz jedną z nich i zobacz, czy możesz wykonać serię zdjęć według jej zasad. Następnie wybierz najlepsze z zestawu. Rezultat może Cię miło zaskoczyć!